

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFKA ÜZERİNE

WALTER BENJAMIN

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
küçük kitaplar - 003
Walter Benjamin – Kafka Üzerine
Eylül 2015

Yayın Yönetmenleri
Kaan Çaydamalı, Şenol Erdoğan

Kapak Tasarımı
Erol Egemen

© **ALTIKIRKBEŞ YAYIN**
Sertifika no: 17613

Baskı
Çınar Matbaacılık
Sertifika no: 12683
(0-212) 628 96 00

1 3 5 7 9 8 6 4 2

Kadıköy'ün yağmurlu ve puslu günlerinde
hazırlanan bu kitap sizi uçurumdan aşağı
atabilecek güce sahip olabilir. Herhangi bir şekilde ve
özellikle izinsiz olarak iktibas edildiğinde

Kadıköy'ün o bilinen, serin ve rutubetli laneti,
yıllar boyunca boyunca bunu yapanı takip eder, saçları
dökülür, rüyasında sürekli olarak Kadıköy sokakların-
dan akın akın geçerek yıllık intiharlarını gerçekleştir-
meye giden lemur sürüleri görür
ve derin bir yalnızlığa gömülür.

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
bir Kaybedenler Kulübü tribidir.
kadife sk no 22/4 bahariye kadıköy
T: 0216 418 0413
www.645dukkkan.com

KAFKA ÜZERİNE

Walter Benjamin

Çevirmen: Deniz Kurt

Ek bölüm çevirmeni: Barış Tanyeri

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, 2015

ALTIKIRKBEŞ Notu:

Walter Benjamin'in Kafka'nın 10. Ölüm yıldönümünde kaleme aldığı bu değerli eserin bitiminde Réda Bensmaïa'nın Kafka Efekt isimli çok değerli metnine yer verdik. Zira Gilles Deleuze ve Félix Guattari'nin Kafka üzerine ve üzerinden yaptığı kavramsal açılımların okumasını yapmış olan (ve de Benjamin'in bu metnini okumamış olan [ve de tersi]) okur için özellikle böyle bir harekete gereksinim duyduk; zira Bensmaïa eksiksiz bir şekilde neredeyse öncül bir dil kullanmış olan Benjamin'in Kafka tasarrufu ile Deleuze-Guattari ikilisinin minor merkezli ama bir o kadar da yazın ve düşün hayatlarının her yanına yerleşmiş olan Kafka yönelimleri arasındaki farkı net olarak ortaya koyuyor. Bir anlamda Benjamin ve Deleuze Guattari metinlerinin art arda okunmasının anahtarını ve entelektüel keyif rotasını sunuyor.

POTEMKIN

Potemkin'in hemen hemen düzenli aralıklarla tekrarlayan depresyondan şikayet ettiği söylenir. Böyle zamanlarda kimsenin yanına yaklaşmasına izin verilmez, odasına girip çıkmak kati surette yasaklanırdı. Bu illetten sarayda asla bahsedilmezdi ve hakkındaki en ufak bir ima bile Çariçe Katerina'nın gözünden düşmeye yeterdi. Bir defasında prensin depresyonlarından biri fazla uzun sürmüştü ve birçok soruna yol açmıştı. İmzasını bekleyen evrak dağ gibi birikmişti. Bir yandan çariçe tamamlanmaları için sıkıştırıyordu. Saray erkânı çıldırmak üzereydi. Bir gün Şuvalkin isimli küçük bir kâtip prensin sarayındaki bekleme salonuna girdi ve meclis üyelerini her zamanki gibi uflayıp puflarken buldu. "Bir şey mi oldu ekselansları?" diye sordu Şuvalkin yardımseverce. Ona durumu açıklayıp üzülerek hizmetinden faydalanamayacaklarını belirttiler. "Eğer hepsi buysa," dedi Şuvalkin, "şu belgeleri alma-

mın bir mahsuru var mı?" Kaybedecek bir şeyi olmayan meclis üyeleri kabul ettiler ve Şuvalkin kolunun altında bir tomar kağıtla odadan çıkıp koridorlar ve galeriler arasından Potemkin'in yatak odasına doğru seğırtti. Hiç duraksamadan, kapıyı çalmaya bile zahmet etmeden kapı kolunu çevirdi. Kapı kilitli değildi. Loş odada Potemkin üstünde partial bir gecelikle yatağında oturuyor ve tırnaklarını yiyordu. Şuvalkin dosdoğru yazı masasına yönelip bir kalemi mürekkebe batırdı ve tek bir söz söylemeden kalemi Potemkin'in eline tutuşturup belgelerden birini dizlerinin üzerine koydu. Potemkin, davetsiz misafirine boş bir bakış attı ve adeta uykudaymışçasına ilk belgeyi, sonra bir ikinciyi, ardından sıradan tüm belgeleri imzalamaya başladı. Son kağıdın da imzalanmasıyla Şuvalkin hepsini kolunun altına sıkıştırıp odayı tıpkı geldiği gibi çabucak terk etti. Muzaffer bir şekilde kağıtları elinde sallayarak bekleme salonuna girdi. Meclis üyeleri koşup belgeleri elinden sökercesine aldılar. Nefes nefese kağıtların üzerine

eğildiler. Hiçbiri ağzını açmadı, hepsi felç olmuş gibi öylece kalakalmıştı. Şuvalkin onlara yaklaşıp merakla neden böyle mutsuz göründüklerini sordu. Tam o sırada imzalara gözü ilişti. Kağıtların altındaki imzalar Şuvalkin, Şuvalkin, Şuvalkin diye gidiyordu...

Bu hikaye Kafka'nın eserlerinin iki yüz yıl öncesinden habercisidir. Taşıdığı muamma Kafka'nın muammasıdır. Ofislerin; müdürlüklerin; küf kokulu, külüstür, loş odaların dünyası Kafka'nın dünyasıdır. Her şeyi hafife alan ve sonunda elleri boş kalan yardımsever Şuvalkin Kafka'nın K'sidir. Uzak, ulaşılmaz bir odada uykulu ve derbeder bir biçimde ot gibi yaşayan Potemkin, Kafka'nın eserlerinde çatı katlarındaki yargıçlar ya da şatolardaki sekreterler olarak yaşayan iktidar sahiplerinin atasıdır. Aralarında en zavallı, en hırpani olan kapıcılar veya bir ayağı çukurda memurların bile anlık olarak muktedir görünmelerine rağmen iktidardakiler -ne kadar yüksek pozisyonlarda olurlarsa olsunlar- daima düşmüş ya da düşmekte olan adamlardır.

Peki neden ot gibi yaşarlar? Omuzlarında Dünya'yı taşıyan Atlas'ın torunları mı onlar yoksa? Belki de bu yüzden hepsinin kafası Kumandan'ın portresindeki ya da yalnız başına otururken Klamm gibi "öyle öne eğilmişti ki neredeyse gözleri görünmüyordu".¹ Halbuki dünya değildi sırtlarındaki, en alelade şeylerin yüküydü. "Dövüşten çıkmış bir gladyatör gibi bitaptı. Yaptığı iş de bir ofisin duvarını boyamak!" George Lukács bir keresinde artık düzgün bir masa yapmak için bir adamın Michelangelo'nun mimari dehasına sahip olması gerektiğini söylemişti. Eğer Lukács asırlarla düşünüyorsa, Kafka kozmik çağlarla düşünüyordur. Badana yapan bir adamın en ehemmiyetsiz hareketinde bile yerinden oynatması gereken çağlar vardır. Birçok durumda ve genelde tuhaf sebeplerden dolayı Kafka'nın şahısları el çırpır. Bir defasında laf arasında bu ellerin aslında "şahmerdanlar" olduğunu söyler.

1 Kumandan ve Klamm, Kafka'nın "Şato" romanında K.'nin ulaşmaya çalıştığı makam sahibi memurlardır.

Bu kudret sahiplerini devamlı ve yavaş bir iniş veya yükseliş halinde görürüz. Fakat en korkunç oldukları zaman babalarından, en derin çöküşten yükseldikleri zamandır. Oğul; miskin, bunamış babasını yatırıp onu rahatlatır: " 'Korkma iyice örttüm üstünü.' 'Hayır,' diye zırlar baba devamını getirmeden, battaniyeyi odanın öbür ucuna fırlatır ve yatağın üstünde ayağa kalkar. Yalnızca tek eliyle tavana dokunarak dengesini sağlamaktadır. 'Beni örtmek istediğini biliyorum benim küçük haylazım, ama tamamen örtülmedim. Eğer sadece bu kadar gücüm kaldıysa bile sana yeter de artar bile. . . . Ama çok şükür bir babaya oğlunun ne mal olduğunu öğretmek gerekmez.' . . . Sonra destek almadan kalkar ve ayaklarını yerden keser. Suratı derin bir kavrayışla ıslıl ışıldır. . . . 'Artık dünyada senden başka neler var biliyorsun. Bu zamana dek bir tek kendini bilirdin! Doğru, masum bir çocuktun ama aynı zamanda melun da bir insandın!' ". Baba üzerinden battaniyenin ağırlığını atarken aynı zamanda kozmik bir yükten de kurtulur. Kadim baba-oğul